

Miljødirektoratet

Ålesund, 11. april 2023

Forslag om ny forskrift for fiske etter pukkellaks i sjøen i Finnmark i 2023 og endringer i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen

Vi viser etter til høringsnotat fra Miljødirektoratet fra 17.3.2023 om fisket etter pukkellaks i sjøen i 2023.

I 2022 gjorde Sjømat Norge og Norges Fiskarlag en felles henvendelse til Klima- og miljødepartementet med tanke på utfisking og utnyttelse av stillehavslaks. Vi redegjorde for dette i møtet med statssekretær Aleksander Øren Heen i Klima- og miljødepartementet den 19.1.2023. Utgangspunktet vårt er at fiskerinæringa har svært god kunnskap om fiske i sjø, med bruk av ulike redskap. Videre har vi anlegg på land som kan ivareta ressursen til mat og sørge for å få denne ut til konsument.

Sjømat Norge støtter behovet for utfisking av stillehavslaks i kyst- og fjordområdene i Finnmark. Selv om stillehavslaksen er uønsket i våre fjordsystem er det vår oppfatning at vi likevel har et samfunnsansvar i å ivareta ressursen som en kilde til mat, også når den utfiskes. For sjømatnæringa er det viktig at det legges til rette for at stillehavslaksen i størst mulig utstrekning kan nyttiggjøres som en ressurs. Det samfunnsmessige ansvaret må også knyttes til at stillehavslaks i større mengder, i perioder av året kan bidra til aktivitet og sysselsetning i et ellers næringssvakt område.

Sjømat Norge vil påpeke at både den stillehavslaksen som fiskes i sjø og den som fanges i elv representerer en ressurs. Fra et næringsperspektiv er fisken som fanges i elv interessant for bruk både til kaviar, dyrefôr, agn med mer. Det er derfor viktig at all utfisking kan gjøres i godt samarbeid med lokal industri. Vi vil i den forbindelse vise til at det er viktig at også etableres et system for innhenting av laks som tas i de fellene som nå skal settes ut. Aktører som tar laks opp fra feller må tilrettelegge for videre transport, etablere et opplastningspunkt eller på annen måte sørge for at fangsten gjøres tilgjengelig for industrielt mottak.

I forslag til forskrift som nå er sendt på høring er det vanskelig for Sjømat Norge å se at våre mottak på land skal kunne bidra til å sikre ivaretagelse og omsetning av stillehavslaks, som mat og næringsmiddel. En forutsetning for dette, er at fiskeriet gjennomføres yrkesrettet og med et visst omfang. På den måten kan en sikre håndtering av fisken som et næringsmiddel fra fangst og fram til mottak / industri på land.

Slik forslaget til fisket er foreslått gjennom forskriften vil både omfanget av leveransene, og kvalitet og mattrygghet på fisken ha for stor usikkerhet til at industrien kan planlegge for kjøp. Det synes ikke som de faglige vurderingene fra Fiskeridirektoratet er tatt tilstrekkelig hensyn til. Fiskeridirektoratet mener at en bør organisere et relativt omfattende fiskeri i sjø. Videre at det bør benyttes fartøy som er godt rigget for fiske etter pelagisk fisk, og som innehar mannskap med god kompetanse innen slikt fiske. Fiskeridirektoratet har

også forståelse for at dette må involvere en verdikjede, der det også må sikres mottak av fangsten av stillehavslaks, som sikrer best mulig bruk av råvaren.

Det er avgjørende at fiskere som deltar i utfisking har tilstrekkelig kunnskap om behovet for å ivareta kvalitet på fisken, fra fangst i båt til levering ved kai. Stillehavslaksen er svært skjør og trenger særlig rask nedkjøling/ is. Det kan ikke bli landanleggenes ansvar å ta hånd om ilandført fangst, som ikke er av god nok kvalitet.

Sjømat Norge registrerer at offentlige tiltak for å bekjempe stillehavslaks utelukkende er rettet mot uttak av laks i vassdrag. Her finansierer staten både innkjøp og drift av feller. Vi mener at også et effektivt fiske i sjø, i en startfase må følges av offentlige virkemidler for å redusere den private økonomiske risikoen. Dersom fisket sjø skal ivaretas på en bærekraftig og ansvarlig måte, med tanke på ivaretagelse av ressursen som mat, og som grunnlag for aktivitet og verdiskap må myndighetene i en oppbyggingsfase bidra med økonomiske virkemiddel.

Vi antar at fisker må ha en viss pris pr kilo levert fisk, og som et minimum dekker fangstutgiftene. På den andre siden kan man ikke forvente at mottak på land kan forsvare, for egen drift å betale for fisk av dårlig kvalitet eller for fisk som ikke er egnet til human konsum, og må destrueres. Vi anser ikke at industrien kan ta kostnadene ved å rigge opp utstyr for mottak, behandling av fisk, logistikk til kunde og opparbeiding av nye kunder, uten at det er større sikkerhet for fangsten, enn det som ligger til grunn i forslag til forskrift.

Etter vår vurdering er forslaget til utfisking som er foreslått i forskriften lite forenlig med å kombinere dette med næringsmessig aktivitet. I en startfase er det, etter vår vurdering også nødvendig at både fiskere og industri får sikkerhet for dekning av sine kostnader. Vi har lignende gode erfaringer med en slik modell brukt på destruksjonsfiske etter kongekrabbe i frifiskeområdet.

Med hilsen
Sjømat Norge

Stine Akselsen

Kristin Alnes